

Sadržaj

Događaji

Saopćenja za javnost

Konkursi

Najava događaja

Linija za pomoć novinarima

(Ne)sigurnost novinara:

“Ovo je nedemokratsko društvo, u kojem sloboda riječi nema pravo značenje”

Piše: Adis Šušnjar

Napadi na novinare i njihova nekažnjivost u Hrvatskoj

Piše: Zdenko Duka

Sigurnost novinara:

U Crnoj Gori ni jedan značajniji slučaj napada na novinare i medije nije rasvjetljen

Piše: Marijana Camović

Sigurnost i zaštita novinara

Piše: Branislava Opranović

Sve teži položaj novinara u Srbiji:

Na Skupštini NUNS-a upozoreno na napade na novinare u Srbiji

Uvodnik

Poštovani čitaoci, ovaj broj biltena smo posvetili temi sigurnosti novinara i kršenju prava na slobodu izražavanja. Pritisci, prijetnje i napadi na novinare stalni su i problem medijske zajednice u BiH i cijeloj našoj regiji, može se razgovoriti i o ugrožavanju prava novinara u cijelom svijetu, što je ozbiljan alarm za opće stanje u društvu.

Prema evidenciji Linije za pomoć novinarima (FMHL), prošla godina i prva polovina 2015. godine su za novinare u BiH bili period bili obilježeni demonstriranjem sile na novinare od strane policije. Pred kraj 2014. registrirali smo nasilan napad policije MUP-RS i Kantona Sarajevo u redakciju portala Klix - brutalni napad na slobodu izražavanja koji je obišao cijeli svijet i o kojem su pisali najznačajniji svjetski mediji... Gotovo u isto vrijeme desio se verbalni napad na novinare portala Tačno.net. Međutim, i nakon mnogobrojnih upozorenja domaćih i stranih organizacija, ambasada i stranih zvaničnika, te protesta novinara u cijeloj BiH koji su zahtijevali provođenje istraga o napadima na novinare i bolju zaštitu, sigurnost novinara u BiH ali i cijele regije i dalje je na veoma niskom nivou.

FMHL je u 2014. registrirala 44 slučaja ugrožavanja prava novinara i slobode izražavanja, a u toku ove godine nastavljeni su istim intenzitetom napadi i kršenja prava na slobodu izražavanja. Posljednji napadi na novinare desio se 30. maja poslije utakmice Čalik - Željezničar, kada su navijači Celika kamenovali vozilo Hayat TV. Prethodno je 22.5.2015. kada je u Banjaluci napadnuta ekipa Face TV-a i dva mjeseca ranije Predsjednik RS Milorad Dodik je verbalno izvrijeđao novinarku Gordanu Katanu.

Novinari su konstantno meta napada u cijeloj regiji. U Hrvatskoj je 28. maja u svojoj kući brutalno pretučen novinar Željko Peratović, a dan poslije poštom su upućene prijetnje Saši Lekoviću, predsjedniku Hrvatskog novinarskog društva. U Srbiji su krajem maja novinarki B92 Sanji Ignjatović Eker telefonom upućene prijetnje, a uredniku Telepromptera Danilu Redžepoviću su stigle prijetnje poruke na njegov Fejsbuk profil. 21. i 22. maja.

Poseban problem u cijeloj regiji su tužbe za klevetu protiv izdavača, urednika i novinara. Brojne su zloupotrebe Zakona o kleveti na način da se velikim brojem tužbi vrši pritisak na medije. Sudovi bez utvrđivanja osnova za tužbe pokreću sudske procese; pojedini mediji u Sarajevu imaju i do 100 tužbi za klevetu na godišnjem nivou. Analiza presuda za klevetu pokazuje da su one uglavnom donose na štetu medija i bez primjene prakse Suda za ljudska prava iz Strasbourga u vezi sa zapštito slobode izražavanja i primjene člana 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

U ovom broju E-novinarina o pritiscima i napadima na novinare pišu i govore novinari iz BiH i regije: Zdenko Duka, iz Hrvatskog novinarskog društva (HND), Marijana Camović, predsjednica Sindikata medija Crne Gore, Branislava Opranović iz Nezavisnog društva novinara Vojvodine i Adis Šušnjar, koordinator Udruženja BH novinari. Takođe, prenosimo saopćenja o napadima na novinare HND-a i NUNS-a, te poruke o sigurnosti novinara upućene sa nedavno održane godišnje Skupštine NUNS-a.

Adis Šušnjar, Udruženje/udruga BH Novinari

Događaji

08.06.2015.

Objavljen priručnik za biznis novinare „Ko je gazda u poduzeću? Kako izvještavati o korporativnom upravljanju“

Kvalitetnije izvještavanje o korporacijama i odgovornije upravljanje kompanijama glavni su razlozi zbog kojih je Udruženje članova odbora privrednih društava u BiH u saradnji sa Međunarodnom Finansijskom Korporacijom (IFC) objavilo prošlog mjeseca svobuhvatan priručnik za bh. novinare koji prate ekonomske teme.

„Ko je gazda u preduzeću? Kako izvještavati o korporativnom upravljanju“ naziv je priručnika koji donosi detaljne preporuke o tome kako izvještavati o korporativnom poslovanju, šta sve može biti zanimljiva priča, na koja staviti fokus u preduzeću i kako te informacije na jednostavan način prenijeti publici.

Vidi detaljno

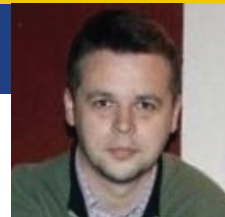
(Ne)sigurnost novinara

“Ovo je nedemokratsko društvo, u kojem sloboda riječi nema pravo značenje”

Piše: Adis Šušnjar

Nakon mnogobrojnih upozorenja domaćih i stranih organizacija, skupova i konferencija, protesta novinara i zahtijevanja pravosuđu da pokrene istrage o napadima na novinare, sigurnost novinara u BiH ali i cijele regije i dalje je na niskom nivou.

Pritisci, verbalne i fizičke prijetnje, kao i fizički napadi ne prestaju. Prema podacima Linije za pomoć novinarima u toku prošle godine bilo je 44 slučajeva ugrožavanja prava novinara i slobode izražavanja, a u toku ove godine nastavljeni su istim intenzitetom napadi i kršenja prava na slobodu izražavanja.

Događaji

04.06.2015.

Dunja Mijatović dobila nagradu za zalaganje za sigurnost novinara

Predstavnica OSCE-a za slobodu medija Dunja Mijatović dobila je nagradu PEC-a (Press Emblem Campaign) za rad na sigurnosti novinara u Ukrajini, ali i ostalim zemljama. Nagradu joj je uručila gradonačelnica Ženeve Esther Alder.

Opširnije

04.06.2015.

Evropska federacija novinara (EFJ): Zabrinjavajuće stanje u medijima na Balkanu

Na godišnjoj skupštini Evropske federacije novinara (EFJ) održanoj u Budvi 1. i 2. juna izražena je zabrinutost zbog povećanja fizičkih napada i zastrašivanja novinara, te nekažnjavanja tih napada na Balkanu. Učesnici Skupštine, na kojoj je učestvovalo 49 novinarskih organizacija iz 33 zemlje, govorili su o nepoštovanju prava novinara i medijskih radnika na pristojne plate, na pravične naknade za slobodne novinare, kao i sindikalnim i pravima na kolektivno pregovaranje.

Opširnije

03.06.2015.

Udruženje BH novinari postalo član Evropske federacije novinara

Udruženje/udruga BH novinari postalo je član Evropske federacije novinara (EFJ) jučer na Skupštini ove federacije u Budvi. Mogens B. Bjerregård, predsjednik EFJ na skupu je javno pozdravio članstvo BH novinara i istakao da ova organizacija sada broji 40 članova iz 61 zemlje u Evropi.

Godišnja skupština Evropske federacije novinara (EFJ) održana je u Budvi od 1. do 3. juna. Događaj je okupio oko stotinu delegata iz cijele Evrope, koji su prisustvovali u ime 300.000 članova ove organizacije.

Opširnije

29.05.2015.

Predavanjem Aleksandra Stankovića završen dvodnevni trening za uposlenike javnih servisa

Aleksandar Stanković, ekspert Vijeća Evrope iz Hrvatske, gostovao je drugog dana dvodnevnog treninga za novinare i reportere BHRT-a.

Stanković je iz pozicije novinara, urednika i voditelja emisije „Nedjeljom u 2“ na HRT-u pričao o svojim iskustvima rada te sudionike animirao na raspravu. Govorilo se o idealima koji bi trebali voditi kvalitetnog novinara, specifičnostima TV novinarstva i egocentризmu TV voditelja kao moguće nuspojave ovakvog posla.

Opširnije

25.05.2015.

Gordana Katana: Autocenzura je sveprisutna

Portal fairpress.eu/ba/ objavio je intervju u sekciji UnCut sa dopisnicom Oslobođenja iz Banjaluke Gordanom Katanom. Tema intervjua je napad predsjednika RS-a Milorada Dodika na Katanu, autocenzura u bh. medijima, novinarska solidarnost, uticaj politike na medije u RS.

Opširnije

Posljednji napadi na novinare desio se 30. maja poslije utakmice Čelik - Željezničar, kada su navijači Čelika kamenovali vozilo Hayat TV. Prethodno je 22.5.2015. u Banjaluci napadnuta ekipa Face TV, a dva mjeseca ranije predsjednik RS Milorad Dodik je verbalno izvrijeđao novinarku Gordanu Katanu.

Ipak, upad policije u prostorije portala Klix na kraju prošle godine predstavlja najbrutalniji napad na slobodu izražavanja bez presedana u BiH, zbog čega su pokrenuti protesti novinara u svim većim gradovima u BiH. Proteste je pratio proglas Udruženja BH novinari u kojem se zahtijevalo pokretanje istrage o napadima na novinare, kažnjavanje napadača kao i odgovornije ponašanje nadležnih državnih institucija u zaštiti slobode izražavanja i individualnih prava novinara.

Nakon protesta novinara, koji su prvi put u zadnjih 20 godina izbrisale podjele među bh. novinarima i vratili solidarnost u profesiju, novinari su sa razlogom očekivali veću posvećenost pravosuđa i institucija u rješavanju njihovog prava na slobodan rad. Međutim, samo par mjeseci poslije desili su se novi napadi, a reakcije iz odgovornih institucija su izostale. Također, izignorisani su i zahtjevi novinara upućenih pravosuđu za procesuiranjem slučajeva krivičnih i drugih djela prema novinarima.

Štefica Galić i Amer Bahtijar, urednici portala Tačno.net verbalno su napadnuti 2.1.2015. godine, pri izlasku iz kino dvorane u Mostaru. Oni i dalje čekaju poziv na sud i procesuiranje ovog slučaja.

„Bez ikakvog povoda upućene su nam prijetnje i psovke od strane Marina Kordića, Josipa Čuljka i Antonija Vrljića, koji su nam psovali „balijsku majku“, poručujući da ćemo proći kao profesor Slavo Kukić, koji je brutalno pretučen u svom fakultetskom uredu. Umjesto da odmah procesuiraju napadače, policijski komesar Ilija Lasić je informirao javnost da je policija podnijela prekršajnu prijavu protiv A. Bahtijara i samo jednog od napadača, Marina Kordića. Drugi napadač je novčano kažnjen samo zbog lažnog predstavljanja, dok je treći napadač, Antonio Vrljić, uposlenik Ministarstva sigurnosti BiH, policijski već amnestiran i pretvoren u svjedoka napada. Policija nije nikad uputila poziv meni za saslušanje o ovome. Očito je da mostarska policija štiti napadače, a ne žrtve“, kaže Štefica Galić.

Štefica i Amer su nadležnom tužilaštvu u Mostaru (21.1.2015.) predali krivične prijave protiv komesara policije Hercegovačko-neretvanskog kantona Ilije Lasića, te protiv Marina Kordića, Josipa Čuljka i Antonija Vrljića. Kažu da do danas nisu dobili poziv sa suda.

„Ovakvi napadi najčešće prolaze bez adekvatnih kaznenih mjera prema napadačima. To znam jer smo se u više navrata obraćali policiji zbog prijetnji u komentarima na nekim portalim ali uzalud. Napadi na portal Tačno.net neprekidno traju od 2012. godine s namjerom zastrašivanja i prestanka rada portala koji ima stav i poznatog po antifašizmu, promoviranju društva tolerancije i visokih demokratskih vrijednosti. Ovo je očigledno nedemokratsko

Saopćenja za javnost

31.05.2015.

Osuda fizičkog napada na ekipu Hayat TV-a
Upravni odbor Udruženja/udruga BH novinari osudio je fizički napad na ekipu Hayat TV, koji se desio po završetku nogometne utakmice Čelik - Željezničar u Zenici. Nepoznate osobe - maskirane fantomkama, kamenjem su gađale vozilo Hayat TV i tom prilikom nanijele lakše tjelesne povrede članovima ekipe i značajno oštetile službeni automobil.

Vidi detaljno

23.05.2015.

Klub novinara BL: Osuda napada na ekipu Face TV u Banjaluci

Klub novinara Banjaluka najoštrije je osudilo verbalni i fizički napad na novinarsku ekipu Face TV u Banjaluci i poslalo zahtjev nadležnim policijskim i pravosudnim organima za provođenjem efikasne istrage i sankcionisanje napadača.

Vidi detaljno

29.03.2015.

Zajednička reakcija BHN, HND i NUNS, nakon događaja u Zvorniku

Hrvatsko novinarsko društvo (HND), Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i Udruženje/udruga BH novinari (BHN) najoštrije su osudili korištenje ksenofobije i govora mržnje u medijskim izvještajima i komentarima na društvenim mrežama o terorističkom napadu na policijsku stanicu u Zvorniku (BiH), koji se desio 27.aprila/travnja 2015.

Vidi detaljno

31.03.2015.

Protest Poslovodnom odboru i generalnom direktoru BHRT-a

Upravni odbor Udruženja/udruga BH novinari i Linija za pomoć novinarima uputili su javni protest Poslovodnom odboru i generalnom direktoru BHRT zbog javnih prijetnji upućenih članovima Sindikalne organizacije Javnog RTV servisa, koja je organizovala protestno okupljanje i javno zatražio od poslovodstva efikasnije rješavanje finansijskih i drugih teškoća u ovom javnom mediju. Oспорavanje prava legitimnom predstavniku novinara i drugih uposlenika BHRT - što nedvosmisleno i pravno jeste Sindikalna organizacija Javnog RTV servisa – predstavlja rigidni pokušaj gušenja prava na sindikalno djelovanje, zastrašivanje sindikalnih aktivista i uskraćivanje mogućnosti na javnu odbranu radnih prava novinara.

Vidi detaljno

16.03.2015.

Saopćenje o prijetnjama novinaru Marinku Sekuliću

Upravni odbor Udruženja/udruga BH novinari i Linija za pomoć novinarima uputili su najoštrije protest Opštinskom odboru SNSD –a u Srebrenici zbog prijetnji Marinku Sekuliću, novinaru RTV Srebrenica, koje je putem telefona uputio Dragić Glišić, odbornik ove stranke u Skupštini opštine.

Vidi detaljno

društvo, u kojem sloboda riječi nema pravo značenje i ne može biti izrečena bez posljedica“, kaže Štefica Galić.

Advokatski tim Linije za pomoć novinarima trenutno vodi 5 sudskih postupaka u vezi sa klevetničkim sadržajima i širenjem govora mržnje prema Štefici Galić koji su uslijedili nakon prikazivanja filma „Neđo od Ljubuškog“ u ljeto 2012. Zbog fizičkog nasilja kojeg je pretrpjela, sud u Širokom Brijegu je 2014. pravomoćno kaznio Veru Dedić iz Ljubuškog sa 3 mjeseca zatvora uvjetno i 600 KM novčane kazne.

„Međutim, donešene su i dvije presude ovih dana, nepravomoćne, na moju štetu za Ivana Šušnjara (poskok.info) i Antu Lauca gdje su dvije sutkinje doslovno prepisale, od riječi do riječi, isto obrazloženje zašto odbijaju tužbu, da je to „vrijednosni sud“. Šušnjara je poslije toga „nagrađen“ konzulskim mjestom u Čikagu. Uputili smo žalbe Kantonalnom sudu u Širokom Brijegu“, kaže ona.

Jasmin Hadžiahmetović, urednik portala Klix.ba, kaže da je činjenica da domaći sudovi brzo reagiraju samo kada je riječ o sporovima, pogotovo kleveti, kada se na jednoj strani nalazi novinar ili medijska kuća a na drugoj strani političari ili ljudi bliski vladajućim strukturama.

„Bojim se da će napadi na novinare postati sve učestaliji jer nismo iskoristili sjajnu priliku da se neke stvari riješe u proteklih pola godine kada su novinarske slobode bile u žiži bh. i međunarodne zajednice. Vlastima i pravosudju u našoj zemlji, pogotovo u bh. entitetima nije u interesu da zaštite novinare i zbog toga ne postupaju u slučajevima kada treba zaštititi predstavnike ‘sedme sile’. Iako su se organizirali mnogobrojni okrugli stolovi i izneseni ključni problemi u bh. novinarstvu, nažalost, apeli nisu stigli do predstavnika vlasti i onih koji kreiraju zakone“, kaže Hadžiahmetović.

Policija je u martu ove godine upala i u redakciju Dnevnog Avaza tražeći određene intervju objavljen tokom 2004. godine u tabloidu “Ekspress” vezano za istragu u slučaju ubistva Ramiza Delalića Ćele. Upad policije u redakciju Dnevnog Avaza su osudili strukovna udruženja i međunarodne

400 slučajeva kršenja prava novinara i slobode izražavanja
Napadi na ekipu Face TV-a, novinarku Gordanu Katanu, novinarske ekipe BNTV i TVSA, sudska zabrana objavljivanja informacija za FTV, upad policije u redakciju portala Klix, uskraćivanje akreditacije novinarima BN televizije za ulazak u Palatu predsjednika Republike Srpske i verbalni napad na urednike portala Tačno.net, samo su dio od 400 registriranih slučajeva kršenja slobode izražavanja i individualnih prava novinara, koje je zabilježila Linija za pomoć novinarima od 2006. do danas.

institucije. Ljiljana Zurovac, direktorica Vijeća za štampu u BiH tad je kazala da taj čin predstavlja totalno kršenje slobode informiranja, slobode medija. „Ako je Tužilaštvo u konkretnom slučaju imalo razloge da traži određene tekstove, postoje mnogo jednostavniji načini da se dođe do njih. Najgore je što se to počelo događati redovito i što se počelo smatrati uobičajenim i prihvatljivim”, upozorila je Zurovac.

Pritisци na novinare i mediji dešavali su se i putem prisluškivanja novinara, sudskih odluka o oduzimanju video snimaka i drugih materijala od medija sa protesta 2014. godine, te usvajanjem Zakona o javnom redu i miru u RS-u početkom godine. Medijski analitičar za pravna pitanja organizacije Internews i bivši ombudsmen za medije Mehmed Halilović, kazao je nakon usvajanja ovog zakona da je tim činom represivna politika vladajućih struktura pojačana.

“U ovom konkretnom primjeru daju se ovlaštenja policiji i sudijama za prekršaje da intervenišu, što je nonsens i dosad nezabilježeno u svijetu, osim u nekim diktatorskim režimima, i pokušavaju se staviti pod kontrolu internet i društvene mreže”, kazao je Halilović. On je oštro kritikovao i prošlogodišnju odluku Općinskog suda Sarajevo o privremenom oduzimanju kompletnog audio, video i tekstualnog materijala od 10 medijskih kuća, čije su ekipe izvještavale o protestima u Sarajevu. Za Halilovića taj čin je predstavljao nedvosmislen pritisak pravosuđa na medije.

„Ta odluka suda je pravno neutemeljena, ishitrena i predstavlja pritisak pravosuđa na medije. U pitanju je opša odredba u ovom slučaju proširena na medije. Mediji su u tom slučaju kolektoralna šteta, a politički ta odluka je katastrofalna“, kazao je Halilović.

Siniša Vukelić, vlasnik portala Capital.ba i predsjednik Kluba novinara Banjaluka, kaže da vlast postaje sve nervoznija i da se to osjeti i kroz pritiske na novinare.

„Ova vlast kao i sve prethodne ima tendenciju da kontroliše medije i u tome ne bira sredstva. Oni nemaju novca više ni za osnovne socijalne potrebe, pa tako ni za finansiranje poslušnih medija. Mediji sad postaju slobodniji jer se gubi ta stega vlastodržaca“, kaže Vukelić.

Saliha Đuderija, pomoćnik za ljudska prava u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, kaže da napadi na novinare jesu izraženi u BiH i da to utiče na imidž BiH kao demokratske zemlje.

„Ministarstvo priprema izvještaj o stanju ljudskih prava u zemlji gdje je poseban dio ostavljen za novinarsku profesiju. Vidjećemo koje mehanizme treba zagovarati koji bi značili bolju zaštitu novinara. Neosporno je da je povećan broj napada na novinare. Potrebno je da obje strane, i novinari i predstavnici vlasti više rade zajedno na promovisanju slobode govora i na odgovornosti za izrečeno“, kazala je Đuderija.

Prema podacima Linije za pomoć novinarima od 2006. godine do danas zabilježeno je 400 kršenja slobode izražavanja i individualnih prava novinara.

Napadi na novinare

*Posljednji fizički napad na novinare u BiH desio se 30.5.2015. godine u Zenici, kada su ekipu Hayat Tv napali navijači nogometnog kluba Čelik. Prije toga u Banja Luci je 22. maja napadnuta ekipa Face TV, a novinarku **Gordanu Katana** brutalno je izvrijeđao na nacionalnoj i spolnoj osnovi predsjednik RS i SNSD **Milorad Dodik**. Desilo se to na press konferenciji, nakon što je novinarka pitala predsjednika RS i SNSD -a, o dešavanjima u njegovoj stranci, kao i izbjegavanju trogodišnje zatvorske kazne i bijegu iz Republike Srpske **Mileta Radišića**, uputio niz neumjesnih komentara o njenom izgledu, medijskoj kući u kojoj radi, te nacionalnoj pripadnosti. Katana je bila meta Dodikovih uvreda i u septembru 2012. godine na press konferenciji održanoj u Palati RS.*

“Vlastima nije svejedno kada

vide ujedinjene novinare”

Iako na apele koje su uputili

novinari tokom protesta nisu

odgovorile odgovorne instituci-

je, protesti su ipak imali veliki

značaj za bh. medijsku zajed-

nicu. Siniša Vukelić, vlasnik

portala Capital.ba i predsjed-

nik Kluba novinara Banjaluka,

čiji članovi su pokrenuli val

protesta, je istakao da su vlasti

upadom u prostorije portala

Klix.ba uradili ono što se već

dvije decenije pokušava uraditi

u medijskoj zajednici BiH, a to

je ujedinjenje novinara u borbi

za svoja prava.

“Saradnja i solidarnost su bitni

za novinare. Vlastima nije

svejedno kada vide ujedinjene

novinare”, rekao je Vukelić.

Milkica Milojević, predsjednica Udruženja BH novinari: Novinari su žrtve državnog terora

„Napadi na novinare u BiH sve su učestaliji i sve žešći, bez obzira na konačno probuđenu novinarsku solidarnost i naše proglase i proteste. Sve to ukazuje na činjenicu da je u pogledu slobode javne riječi i drugih temeljnih tekovina demokratije BiH u ozbiljnim problemima, što je primjećeno i u Evropskoj komisiji, OSCE-u, Vijeću Evrope, pa su medijske slobode u BiH ponovo u fokusu njihovog interesovanja.

Za novinare to je dobra poruka, ali još uvek ne i dovoljno snažna da bi smanjila osjećaj ugoženosti i nezaštićenosti.

Već mjesecima smo na vjetrometini, a najgore je to što su prijetnje novinarima (a naročito novinarkama), takoreći institucionalizovane. Novinari su žrtve državnog terora, jer, kako drugačije nazvati situaciju u kojoj novinare u Banjaluci najčešće i najšešće napada Predsjednik RS, koji je istovremeno i lider najmoćnije vladajuće stranke i da to čini nesmetano i bez ikakvih posljedica već godinama. Slučajevi zabilježeni u Liniji za pomoć novinarima svjedoče da Predsjednik RS nije jedini nosilac vlasti, koji vlast vrši na ovakav način i ovakvim metodama.

S druge strane pravosudni organi, koji bi trebalo da budu nezavisni i najmoćniji zaštitnici ljudskih prava i demokratskih sloboda, pokušavaju da se iz te vjetrometine izvuku sa što manje gubitaka. Pa tako imamo situacije da uvažena psihijatrica, kao sudska vještakinja, ocijeni da je Milorad Dodik pretrpio strašnu duševnu bol zbog pisanja medija, a da pri tom oštećenog nije ni vidjela ni čula. Tvrđnju vještakinje da je to zaključila "gledajući Dodika na TV" sud prihvati kao validan dokaz. S druge strane, na primjer, dovoljno je da jedan od najkontroverznijih tajkuna u RS, osuđeni privredni kriminalac i bjegunac sa potjernice Interpola kaže da se "samo šalio", kad je novinaru Siniši Vukeliću prijetio da će ga ubiti, pa da organi gonjenja odustanu od postupka. Statistike svjedoče da većina prijava za napade na novinare nikad ne biva do kraja istražena, a vinovnici tih napada, koji dobiju makar i simbolične kazne, prava su rijetkost“

Među tim slučajevima zabilježeno je 60 fizičkih napada na novinare i direktnih prijetnji smrću. Samo u 15 % krivičnih djela prema novinarim donesene su pravomoćne presude. U 22% slučajeva nije ni pokrenuta, dok je u 23,5% slučajeva došlo do "zatvaranja" predmeta, bez nastojanja policijskih i pravosudnih institucija da otkriju počinitelje i osiguraju pravnu zaštitu novinara.

Izražen način kršenja medijskih sloboda jeste i pogrešna primjena Zakona o zaštiti od klevete što već godinama stvara direktan pritisak na novinare i medije.

Mediji u BiH se susreću s velikim brojem tužbi po raznim osnovama, a da se pritom uopće ne poštuje medijacijski proces prije podnošenja tužbe kako je to propisano Zakonom o zaštiti od klevete, član 8 - obaveza ublažavanja štete, a u čemu je nezaobilazna uloga Vijeća za štampu u BiH.

Prema istraživanju Udruženja BH novinari, samo na sarajevskim sudovima od 2005. do 2012. registrirano je oko 700 tužbi za klevetu, a u cijeloj BiH oko 1.000 tužbi.

Političari i drugi moćnici namjerno preskaču medijaciju i tuže medije kako bi izvršili pritisak na medije, a pravosudje im dopušta kršenje člana 8. Zakona o zaštiti od klevete. Sudovi se ne bave utemeljenošću takvih tužbi. Kroz ovakvu primjenu zakona krše se elementarna novinarska prava na kritiku političara, korištenje neimenovanog izvora, otkrivanje privatnosti kada je u pitanju javni interes...

Predsjednik Upravnog dobara Vijeća za štampu u BiH Dario Novalić, kazao je da naknade za „duševne boli“ predstavlja ozbiljan finansijski pritisak na medije. „Neophodno je proširiti listu sudskih vještaka koji procjenjuju stepen nanese „duševne boli““, budući da se tom pitanju prilazi jednostrano i da se napokon definiše ta duševna bol“, kazao je Novalić. Suzana Mijatović, novinarka Slobodne Bosne, medija koji ima 50 tužbi za klevetu, kaže da se presude donose u korist političara i moćnika.

„Morali smo da isplatimo odštetu za klevetu zbog intervjuja u kojem sagovornik kritikuje bivšeg Ombudsmena za ljudska prava. On je odustao od tužbe protiv te osobe ali ne i od Slobodne Bosne. Sud u Banjaluci je presudio u njegovu korist. Ovakvim presudama želi se uvesti cenzura i za sagovornike u intervjuima. Drugi slučaj je kada je sutkinja u Sarajevu presudila u korist Zlatka Lagumdžije, Damira Hadžića i Željka Komšića navodeći kako je jedino jasno naveden izvor relevantan“, kazala je ona.

Prema posljednjim podacima Freedom House-a, Bosna i Hercegovina se nalazi na 108. od mogućih 199 mjesta sa djelimično slobodnim medijima. BiH bi mogla padati na ovoj listi ukoliko se pod hitno ne pokrene efikasna akcija nadležnih državnih organa i institucija. U BiH se krše te-

meljna novinarska prava: na slobodu izražavanja, na pristup informacijama, na slobodu kritike, zadiranja u privatnost radi javnog interesa, siguran, plaćen i dostojanstven rad, sindikalno i profesionalno organizovanje i djelovanje, (ne)prihvatanje novinarskih zadataka koji mogu dovesti u pitanje vjerodostojnost i etičnost novinara. Napadači na novinare su predsjednici, premijeri, ministri, policajci, parlamentarci, vjerski poglavari, pripadnici ekonomskih lobija, vlasnici medija, direktori, članovi UO, kriminalci... Posljedice takvog stanja su opća nesigurnost, samocenzura i cenzura, podjele i sukobi unutar medijske zajednice, neprofesionalno novinarstvo, vraćanje jezika mržnje i netolerantnosti u medije i javnu komunikaciju.

Neophodno je zakonski urediti transparentnost vlasništva i tokova novca na medijskom tržištu, omogućiti novinarima osnivanje sindikata i bolja sudska zaštita novinara, osnovati Ured ombudsmena za medije, efikasnije reagiranje institucija na napade, političke pritiske i kontolu medija, jačanje novinarske solidarnosti i saradnje, jačanje profesionalnih asocijacija i medijskih sindikata, profesionalnije pravosudje i snažnija međunarodna pažnja na kršenje prava na slobodu izražavanja.

Napadi na novinare i njihova nekažnjivost

Piše: Zdenko Duka, bivši predsjednik HND-a

Slobodni novinar i blogger Željko Peratović, dobitnik HND-ove nagrade za istraživačko novinarstvo za 2014. godinu, pretučen je krajem maja u svom domu u Luci Pokupskoj kraj Karlovca. Dan poslije poštom su upućene prijeteće Saši Lekoviću, predsjedniku Hrvatskog novinarskog društva (HND). U istom mjesecu fizički je napadnut i novinar Nove TV Domagoja Mikić dok je u Puli radio svoj posao. Dan prije toga, u noći između 24. i 25. maja, slobodni novinar Domagoj Margetić u poštanskom sandučiću svoga zagrebačkoga stana pronašao je omču od špaga i jedan o dokumenata o Aferi Hypo koji su mu u provincu prošle godine ukradeni prilikom provala u stan. Margetić, kontroverzni blogger kojeg se znalo vezivati i s obavještajnim podzemljem, napadnut je i prošle godine u hodniku ispred stana u kojem stanuje. On je rekao da ga je napadač počeo udarati čvrstim predmetom, ali se obranio ispalivši suzavac iz malog pištolja. Zdenko Duka, bivši predsjednik Hrvatskog društva novinara u E-novinaru podsjeća na najteže napade na novinare, ubistva novinara, špijuniranje i kazneno djelo sramoćenja zbog kojeg novinari olako mogu biti osuđeni.

Najlošija godina po napadima na novinare u Hrvatskoj bila je 2008. U listopadu te godine, u samom centru Zagreba bombom su ubijeni vlasnik Nacionala Ivo Pukanić i šef marketinga tog lista Niko Franjić. Trojici počinitelja izrečene su stroge kazne, ali čini se da nikad nećemo saznati tko je naručio ubojstvo i motiv - zašto je Pukanić ubijen.

Nekoliko mjeseci prije nego što su ubijeni Pukanić i Franjić, u lipnju 2008. teško je pretučen Dušan Miljuš, tada vrlo poznati istraživački novinar Jutarnjeg lista. Policija je navodno bila na tragu počinitelja, dvoje ljudi bilo je i nekoliko mjeseci u istražnom zatvoru, ali taj napad koji je bio policijski karakteriziran kao „pokušaj ubojstva“ nije nikad razriješen. Te 2008. godine nekoliko je hrvatskih novinara bilo pod 24-satnom policijskom zaštitom.

U devedesetim godinama prošlog stoljeća, za vrijeme prvog hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana, brojni novinari su iz političkih razloga praćeni i prisluškivani. U tom desetljeću su obavještajne službe i policija izradili i složili 127 dosijea praćenih i prisluškivanih novinara u Hrvatskoj.

Jednu obavještajno-špijunsku aferu važno je spomenuti iz posttuđmanovskog vremena. Sadašnja novinarka zagrebačkog T-portala Helena Puljiz dobila je početkom ove godine izniman i jedinstven sudski proces u kojem je tužila Republiku Hrvatsku zbog štete po zdravlje i profesionalni ugled nastale protuzakonitim postupanjem agenata Protuobavještajne agencije koji su je brutalnim zastrašivanjem 2004. godine prisiljavali da bude tajna suradnica sigurnosne službe.

Zbor istraživačkih novinara Hrvatskog novinarskog društva 2011. godine pripremio je i izdao tzv. Bijelu knjigu - kroniku prijetećih i napada na novinare u Hrvatskoj od 1990. do 2011. godine. U knjizi je opisano 70 najtežih slučajeva u kojima su novinari, fotoreporter i snimatelji bili žrtve prijetećih smrću, batinjanja, uvreda i fizičkih napada.

Kad je riječ o napadima na novinare onda stvari promatramo u mnogo širem kontekstu. Sve više prob-

Konkursi

Konkurs za dodjelu Lorenzo Natali novinarske nagrade

Ovogodišnja Lorenzo Natali medijska nagrada je objavljena pod motom "Današnje priče mogu promijeniti naše sutra" i koincidira sa Evropskom godinom za razvoj - 2015. Evropska Komisija će u decembru ponovo nagrađivati novinare za izvrsno izvještavanje o razvoju i iskorjenjivanju siromaštva.

Konkurs je otvoren za novinare profesionalce zaposlene u svim tipovima medija. Novina ovogodišnjeg konkursa je mogućnost učešća za novinare amateure kao i bloggere.

Rok za prijave je **31. avgust 2015.** godine.

Detalji

Konkurs za poziciju fotografa

U okviru projekta "Izbor za Miss fotogeničnosti", News Blic online magazin raspisuje konkurs za poziciju fotografa. Kontakt i prijava: Job.ba

Rok za prijavu je subota **27. juni 2015.**

Detalji

Jednodnevni trening „Web dizajn – izrada web stranica” – 23.06.2015. godine

Upoznavanje polaznika treninga sa: principom funkcionisanja web stranica – HTML i CSSom, tehnikama korištenja program Adobe Dreamweaver sa ciljem da polaznici nakon kursa mogu samostalno praviti jednostavne web stranice.

Trening je namijenjen za sve organizacije civilnog društva koje mogu imati koristi od sve prisutnije potrebe oglašavanja na Internetu putem svojih web stranica.

Trening će obuhvatiti kako osnove funkcionisanja weba tako i pravljenje jednostavnih web stranica kroz korištenje Adobe Dreamweaver programa.

Detalji

lema imamo s novim Kaznenim zakonom i sa sudovima. Ne samo da u Hrvatskoj kleveta nije dekriminalizirana nego je od 1. siječnja 2013. godine u Kazneni zakon uvedeno i novo kazneno djelo tzv. sramoćenja. U tom prvobitnom obliku, a tako je ostalo i do danas, novinar može biti kažnjen zbog sramoćenja čak i onda ako dokaže da piše ili govori istinu ali sudac procijeni da ta istina nije bila izrečena u javnom interesu.

Tako je novinarka, potpredsjednica HND-a Slavica Lukić na prvostupanjskom sudu bila kažnjena zbog sramoćenja privatne poliklinike Medicol. Sudac je ocijenio da iznošenje podataka o javnom novcu u privatnoj poliklinici nije bio javni interes.

Sada Ministarstvo pravosuđa i Vlada mijenjaju tu odredbu Kaznenog zakona ali Hrvatsko novinarsko društvo inzistira da se barem to novo kazneno djelo sramoćenja izbriše iz Kaznenog zakona.

A osim fizičke i sudske ugroženosti - sada smo svjedoci ugroženosti novinarske profesije i socijalne, egzistencijalne ugroženosti novinara. Nitko ne zna točan broj no utemeljeno se procjenjuje da je u Hrvatskoj u posljednjih šest godina izgubljeno od 25-30 posto novinarskih radnih mjesta.

Novinari gube posao, smanjuju im se plaće, sve ih je više u različitim oblicima honorarne suradnje umjesto u radnom odnosu. Prijetnje i napadi na novinare te cenzura i autocenzura - to su lice i naličje iste priče.

Napade na novinare tretirati kao kazneno djelo

Slobodni novinar i blogger **Željko Peratović**, dobitnik HND-ove nagrade za istraživačko novinarstvo za 2014. godinu, pretučen je krajem maja u svom domu u Luci Pokupskoj kraj Karlovca. Hrvatsko novinarsko društvo (HND) osudilo je napad na novinara Željka Peratovića, zatraživši da napadi na novinare i prijetnje u vezi s njihovim poslom postanu kazneno djelo.

"Ovo nije prvi fizički napad na kolegu Peratovića zbog njegovih istraživanja i pisanja. Ovoga puta napadači su mu rekli da ga tuku zbog navodnog pisanja o ilegalnom iskapanju šljunka, ali Peratović tvrdi da o toj temi nije nikada pisao tako je pravi razlog vjerojatno u njegovom bavljenju osjetljivim političko-sigurnosnim temama zbog čega je svojevremeno i dobio otkaz u redakciji lista „Vjesnik“. Taj je otkaz nedavno pravomoćnom sudskom odlukom proglašen nezakonitim", navodi se u priopćenju HND-a.

U HND-u tom prilikom podsjećaju i na nedavni fizički napad na novinara Nove TV **Domagoja Mikića** dok je u Puli radio svoj posao. Dan prije toga, u noći između 24. i 25. maja, slobodni novinar **Domagoj Margetić** u poštanskom sandučiću svoga zagrebačkoga stana pronašao je omču od špage i jedan o dokumenata o Aferi Hypo koji su mu u prosincu prošle godine ukradeni prilikom provale u stan. O tome postoji policijski zapisnik o očevidu, podsjećaju u HND-u.

"Ovo je, nažalost, samo nastavak učestalih prijetnji i napada na novinare u vezi sa obavljanjem njihova posla. Hrvatsko novinarsko društvo poziva nadležne organe i institucije da u najvećoj mogućoj mjeri zaštite novinare pri obavljanju posla te traži da se zakonskim izmjenama svaki dokazani napad na novinare ili prijetnja u vezi sa njihovim poslom tretira kao kazneno djelo", ističe se u priopćenju koje potpisuje predsjednik HND-a **Saša Leković**.

Sigurnost novinara

U Crnoj Gori ni jedan značajniji slučaj napada na novinare i medije nije rasvjetljen

Piše: Marijana Camović, predsjednica Sindikata medija Crne Gore

Kada je u pitanju Crna Gora uopšte ne možemo govoriti o djelotvornosti pravnog sistema i postojanju bilo kakvih mehanizama države koji uopšte pokušavaju da stvore bilo kakve, a ponajmanje sigurne uslove za rad novinara pa i medija.

Logičnije je, nažalost, govoriti o njihovom potpunom odsustvu i prepuštenosti novinara samima sebi i raznim kriminalcima, koji se bez bilo kakve kazne ili straha od represivnog aparata koji je u rukama države, mogu slobodno da zalijeću na zaposlene u medijima na način na koji sami izaberu. Kada su mediji u pitanju tu su popularne kamenice, bombe i paljenje automobila. Slični slučajevi se gomilaju i ne rješavaju i to je najbolji pokazatelj brige države za slobodu medija.

Prije i poslije izmjena Krivičnog zakonika, policija, tužilaštvo i sudstvo su pokazivali i pokazuju potpunu nemoć ili bolje reći nezainteresovanost za ono što se dešava zaposlenima u medijima, za batine koje trpe dok ih napadaju palicama iz mraka i njihove raskrvavljene glave, za eksplozivne naprave koje im se bacaju u dvorišta, za brojne prijetnje koje dobijaju od poznatih i nepoznatih osoba...

U Crnoj Gori ni jedan značajniji slučaj napada na novinare i medije nije rasvjetljen. Ako je nešta i dovedeno do kraja u pitanju je postupak protiv nekog ko je na kraju lanca, nikad to nije nalogodavac i nikad nije utvrđen motiv. Zato je krajem 2013. godine pod pritiskom međunarodne zajednice i formirana Komisija koja se bavi nerasvjetljenim slučajevima napada na novinare i ubistvo Duška Jovanovića koji je prije gotovo 11 godina ubijen, a da još nijesu utvrđeni motivi, izvršioci i nalogodavci. Bio je glavni urednik dnevnika Dan. Jedinoj osobi koja je osumnjičena za saučesništvo se od nedavno po treći put sudi za to krivično djelo.

Foto: radiosarajevo.ba

To je takođe dobar primjer kako izgleda pravni sistem u Crnoj Gori. Taj osumnjičeni je prvo oslobođen optužbi, pa osuđen na maksimalnu kaznu zatvora od 30 godina koja mu je smanjena na 18 da bi Ustavni sud zbog povrede prava na pravično suđenje postupak nedavno vratio na početak.

Komisija se nakon godinu i po postojanja ne može pohvaliti nekim velikim pomacima, makar ako je suditi po onome što dolazi do javnosti. Pošto su članovi, među kojima je i predstavnik Sindikata medija, obavezani na čuvanje i tajnost podataka ostaje da se nadamo da su

odmakli dalje od onoga što nama smiju da saopšte.

Jedan od drastičnijih napada na novinare, a zbog nepostupanja atrofiranog sistema u skladu sa svojim ingerencijama, i jedan od apsurdnijih upravo sa aspekta izostanka upotrebe institucionalnih mehanizama, je slučaj Tufika Softića, novinara iz Berana – čovjeka koji je mučki prebijen bejzbol palicama 2007. godine i kojem je u avgustu 2013. godine bačena bomba pored automobila u dvorištu porodične kuće.

Softić od februara prošle godine živi pod stalnom policijskom pratnjom jer je procijenjeno da mu je bezbjednost ugrožena. Do tog zaključka policija je došla pola godine nakon drugog napada.

Iako je bilo naznaka da će se prvi slučaj pomjeriti sa mrtve tačke tokom jeseni kada je otvorena istraga protiv čovjeka na kojega je Softić sumnjao, i o tome obavještavao policiju, svih sedam godina, opet nije urađeno mnogo toga. Njegov sugrađanin koji je u tekstovima dovođen u vezu sa švercom droge, Dragan Labudović osumnjičen je da je nalogodavac pokušaja ubistva Softića koji je svo vrijeme tvrdio da je to bio pokušaj ubistva, a ne krivično djelo nanošenje teških tjelesnih povreda. Labudović je Softiću otvoreno prijetio i prije i poslije napada tokom kojeg je izudaran po glavi i potiljku ali je do prekvalifikacije krivičnog djela (a prethodno je u međuvremenu zastarilo) došlo tek nakon što se jedan od izvršilaca hvalio da su on i njegov prijatelj za po 500 eura uradili ono što je Labudović tražio od njih. Dvojica od trojice osumnjičenih su na izdržavanju zatvorske kazne u Srbiji jer su svjedoci saradnici u slučaju „Balkanski ratnik“.

Šest i po godina palice sa kojima je Softić prebijen niko nije odnio na vještačenje. Nakon toliko vremena su pokušali da dođu do DNK tragova i, logično, na palicama više nije bilo ničega. Čak ni Softićevih tragova. Tufik je inače stalno zaposlen u lokalnom radiju Berane koje mu duguje 11 zarada. Kao honorarac, bez plaćenih poreza i doprinosa, radi za nedjeljnik Monitor i dnevnik Vijesti.

Kroz nekoliko navedenih primjera mislim da je jasno koliko je u Crnoj Gori djelotvoran sistem i koliko brine o medijima i što je bitnije o onima koji čine medije-zaposlenima u njima. Lično, smatram posebnom umjetnošću tako uporno odbijanje da se radi svoj posao i da se makar slučajno, makar da bi nam se zamazale oči, ne riješava ni jedan napad. Za toliku količinu nečinjenja svakako je potreban poseban dar ali i zeleno svjetlo onih koji već 25 godina upravljaju Crnom Gorom.

Sigurnost i zaštita novinara

Piše: Branislava Opranović, Nezavisno društvo novinara Vojvodine

Sigurnost i zaštita novinara, kao i zaštita njihovih profesionalnih i radnih prava, predstavljaju dva vida ugrožavanja novinarskog integriteta koji se uzročno-posledično prepliću i nedostatak jednih provocira nastajanje drugih. Naročito danas kada privatizacija u medijima postaje skora i konačna i kada su se u kolopletu pre svega finansijskih, a najmanje profesionalnih, našli svi mogući politički a time i tajkunski interesi.

U tom pogledu situacija u Vojvodini je posebno komplikovana i teška jer su se na malom tržištu, koje dnevno proguta (prema prilično starim podacima) jedva stotinjak hiljada primeraka dnevne štampe, a treš televizijski programi sa izborima za mlade folk talente hvale se enormnom gledanošću višestruko većom od dva javna servisa. Uz sve ovo, u Vojvodini životari niz lokalnih medija (listova, radio i tv stanica) na manjinskim jezicima čiji se nacionalni saveti bore za isključivo svoj politički interes deleći novinare na one »za« i one »protiv«. Njihova privatizacija predstavljaće poseban problem jer mali tiraži čitanosti, gledanosti i slušanosti, neće biti nikakav mastan zalogaj za kupovinu, baš kao i njihova više nego skromna imovina.

Da li novinari u ovakvom haosu interesa mogu imati bilo kakvu radnu sigurnost i kakve im sve opasnosti prete? Njihov vazalni odnos se svakodnevno pojačava a strah od gubitka posla i ulice kao jedinog hranioca primorava ih da bez mnogo razmišljanja i dilema prihvataju naloge koji su često kose ne samo sa principima profesije već i elementarne građanske etike.

Možda je najbolji primer za ovakve tvrdnje situacija u »Dnevniku« jedinom dnevnom listu na srpskom jeziku u Vojvodini, novinama čiji je tiraž sa skoro šestocifrenog spao na polovinu onog koji danas ima lokalni nedeljnik »Pančevac«. Jedna neuspela privatizacija sa nemačkim WAZ-om u kojoj strani partner, i pored suprotnih obećanja, nije skoro ništa uložio u modernizaciju redakcije i novu štamparsku tehnologiju, doveo je do sunovrata i list dao u ruke sada uhapšenom tajkunu. Netransparentnost vlasništva dovela je do toga da se ni ne naslućuje pravi vlasnik, da je još uvek neraščišćeno da li je vlasnik Balkan media grupa iz Nemačke, Tusoni sa Kipra (firma bez ijednog zaposlenog) ili pritvoreni Miroslav Bogićević, dužnik državi od nekoliko stotina miliona evra...

Ovakvo stanje, da ne dužimo, dovelo je do toga da se radi u neljudskim uslovima, da plate nema po nekoliko meseci, da se ponekad isplati novinarima bakšiš od 500 dinara i onda to traži natrag, da se glavni urednici biraju voljom jedino direktora i mimo zakona i obavezama prema ostalim akcionarima.

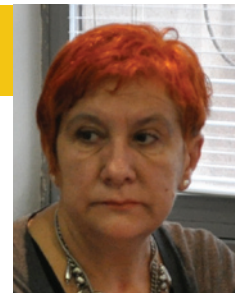
Posledica ovakvog upravljanja je strah, ali i prilika da se na stranice vrte oni koji su najbolje plivali u ratnim vodama i pritajili se do za njih novog početka... Kod malobrojnih kojima je stalo do digniteta profesije ostao je samo strah kako prehraniti porodicu, da li izabрати ulicu zarad zadržavanja profesionalnih principa ili se pritajiti i do savršenstva razvijati autocenzuru.

Najava događaja

- **Novinarska akademija 2015:** praktična edukacija studenata i novinara o temi "Diversity reporting: izvještavanje o manjinama i ugroženim grupama u BiH", od 5. do 15. jula 2015, hotel Aquareumal Fojnica.

- Istraživanje u okviru projekta **Media Circle**.

- **Radionice za pravnike i advokate:** Primjena medijskih zakona EU u bh.pravosuđju

Srbije (kojoj su unutrašnjom podelom vlasti pripali mediji) doveli su do potpunog sloma profesionalne etike, i jačanja samocenzure i cenzure bez primedbi, te odlaska najtalentovanijih, mladih i školovanih novinara. Za samo godinu dana iz jedne redakcije pobjeglo je 26 uglednih novinara.

Razume se, ima i mnogo dobrih primera naročito u nekim lokalnim medijima i u programima Radio televizije Vojvodine, ali i na njih su svakodnevni pritisci, pa ko duže izdrži. Dugo neće sigurno ukoliko se na vlast u Srbiji ne izvrši jak spoljni pritisak, bez uvijenih formula koje mogu i afirmativno da posluže, a novinarske organizacije kadrovski i finansijski toliko ne ojačaju da postanu pravi tumači i zaštitnici zanatskog kodeksa kao najbolje brane onima za koje su mediji samo sredstvo političke borbe za »njihovu stvar«.

Šta nas dalje očekuje. Čini mi se ništa dobro sudeći po pretpostavljenim pravcima dalje privatizacije. Dovoljno su jasna upozorenja sa spiska zainteresovanih za privatizaciju vojvođanskih medija: diletant iz Treće Srbije iskazao je interesovanje za kupovinu 9 medija! Od izdavačke delatnosti Dnevnika do »Pančevca«. Budućnost tamo zaposlenih potpuno je izvesna.

Srbija: sve teži položaj novinara

Na Skupštini NUNS-a upozoreno na napade na novinare u Srbiji

Novinari u Srbiji žive lošije i rade u težim uslovima nego prije godinu dana, a izloženi su pritiscima i politike i poslodavaca, izjavio je predsjednik NUNS-a Vukašin Obradović na redovnoj godišnjoj Skupštini Nezavisnog udruženja novinara Srbije, održanoj 30. maja u beogradskom Medija centru

Protest NUNS-a zbog napada na novinare

Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) uputilo je krajem maja oštar protest zbog napada na novinarku B92 Sanju Ignjatović Eker i urednika portala Teleprompter.rs Danila Redžepovića. Novinarki B92 telefonom su upućene prijetnje, a uredniku Telepromptera su 21. i 22. maja stigle prijeteće poruke sa fotografijom mrtvačke glave na njegov Fejsbuk profil. NUNS upozorava da je od početka godine zabilježeno 16 slučajeva ugrožavanja bezbjednosti novinara u Srbiji. Od januara ove godine NUNS je u svojoj Bazi napada na novinare evidentirao 16 slučajeva verbalnih pretnji, fizičkih napada i napada na imovinu medijskih profesionalaca. NUNS je izrazio zabrinutost zbog ovog rastućeg trenda napada na novinare i uputio je zahtjev nadležnim organima da preduzmu sve zakonom predviđene mjere kako bi novinari i ostali medijski profesionalci, bez straha za svoju bezbjednost, mogli da obavljaju svoj posao. NUNS podsjeća da su u 2014. zabilježena 23 napada na novinare. Ujedno, skrenuli su pažnju da se uskoro navršava godinu dana od divljačkog prebijanja urednika FoNeta Davora Pašalića, a da policija još nije pronašla ni privela napadače, iako je još prošle godine MUP formirao specijalni istražni tim koji je trebalo da se bavi ovim slučajem.

Sekretarijat NUNS-a
Beograd, 28. maja 2015.
Izvor: NUNS

Pritisnuti egzistencijalnim problemima budimo se svakog dana sa strahom da li ćemo zadržati radno mjesto, rekao je Obradović. Predsednik NUNS-a je ocijenio da se i u tom periodu nastavilo "srozavanje ugleda novinarske profesije" i istakao da je položaj novinara sve teži, kao i da je opšta medijska slika u Srbiji danas gora nego prije godinu dana.

Govoreći o bezbjednosti novinara, Obradović je naveo da je, prema podacima NUNS, u 2014. bilo 23 napada na novinare, od čega 12 fizičkih nasrtaja, dok je u prvih pet meseci ove godine bilo 15 prijavljenih napada.

Uprkos obećanjima MUP i formiranja specijalnog istražnog tima i dalje je nepoznato ko je mučki prebio urednika FoNeta Davora Pašalića, rekao je Obradović i dodao da ostaju nerasvjetljeni i zločini u kojima su stradali Dada Vujasinović i Miroslav Pantić.

Obradović je istakao da su u ovom periodu zabilježene pojave koje su uticale da se pogoršava generalna ocjena o stanju medijskih sloboda i sloboda izražavanja i podsjetio na izvještaje Evropske komisije i više međunarodnih organizacija. Često je isti-

Linija za pomoć novinarima

1. Gordana Katana - Udruženje BHN i Linija za pomoć novinarima uputili su institucijama u RS-u Zahtjev za ustupanjem informacija o poduzetim radnjama u vezi sa slučajem napada na novinarku Gordanu Katanu. Također, Udruženje BHN je izdalo saopćenje za javnost u vezi sa navedenim incidentom.

2. Sanela Prašović Gadžo - Obratila se Liniji za pomoć novinarima u vezi sa anonimnim prijetnjama koje su joj upućene preko facebook-a. Linija za pomoć novinarima je trenutno u prepisci sa FUP-om u vezi sa navedenim slučajem.

3. Štefica Galić - U slučaju Štefica Galić protiv Ivan Filipčić i Ivan Šušnjar, advokatski tim Linije za pomoć novinarima uputio je Žalbu na presudu Općinskom sudu u Ljubuškom sa prijedlogom da se ista dostavi Kantonalnom sudu u Širokom Brijegu na postupanje.

4. FACE TV - Klub novinara Banjaluka najoštrije je osudio verbalni i fizički napad na novinarsku ekipu Face TV u Banjaluci i uputilo zahtijev nadležnim policijskim i pravosudnim organima za provođenje efikasne istrage i sankcionisanje napadača.

5. Hayat TV - Ekipa ove TV kuće je napadnuta po završetku nogometne utakmice Čelik - Željezničar 30. maja u Zenici. Nepoznate osobe maskirane fantomkama, kamenjem su gađale vozilo Hayat TV-a i tom prilikom nanijele lakše tjelesne povrede članovima ekipe i značajno oštetile službeni automobil. Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari javno je osudio fizički napad na ekipu Hayat TV-a.

cano da se sužava prostor za kritički dijalog u medijima, rekao je Obradović i podsjetio da je ukinuta emisija "Utisak nedelje", a autocenzura postaje sve ozbiljniji problem.

On je naglasio da je tabloidizacija veoma uočljiv problem srpske medijske scene, jer je "aktuelna vlast od tabloida učinila efikasno sredstvo za anesteziju kritičkog dijaloga u Srbiji".

Obradović je ocijenio i da je u Srbiji danas prisutna dominacija jednoumlja u medijima.

Podsjetio je da je u avgustu prošle godine usvojen set medijskih zakona, kao i da je Ministarstvo kulture i informisanja donijelo podzakonske akte, čime su stvoreni uslovi za pokretanje medijskih reformi. Prema njegovim rečima, prelazak sa budžetskog na projektno sufinansiranje medija, koje je počelo 1. januara ove godine, već daje određene rezultate. Obradović je podsjetio da je u približno 70 gradova i opština raspisan konkurs, kao i da su u radu većine komisija učestvovali predstavnici medijske zajednice, i najavio da će na kraju godine sumirati rezultate i predložiti izmjene da u 2016. godini ne bi bile ponovljene greške koje se sada javljaju.

Novinar Filip Mladenović predložio je da NUNS do slijedeće Skupštine insistira da se potpiše opšti nacionalni kolektivni ugovor, kojim bi se garantovali minimalni uslovi za novinare, kao i da se u prostorijama Medija centra, na "stub srama, jednom mjesečno kači sve ono što je bilo nisko i bijedno u ovom društvu", bilo da su u pitanju gafovi političara ili kolega iz tabloida.

Vukašin Obradović, predsjednik NUNS -a
Foto: mc.rs

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Faruk Kajtaz
Siniša Vukelić
Borislav Vukojević
Bedrana Kaletović
Amer Tikveša

Urednik

Adis Šušnjar

Tehničko uređenje

Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrtka 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072
e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;
web: www.bhnovinari.ba